Emilia OGLINDĂ

Aspecte ale sinonimiei gramaticale

În literatura de specialitate există controversa problemei sinonimiei gramaticale și a aspectelor acesteia – sinonimia morfologică și sintactică, menite a reflecta variat și expresiv conținutul de idei. În acest context lingvista M. Avram avea să constate că „bogăția gramaticală presupune cunoașterea sinonimiei dintre unele forme și construcții și a limitelor în care formele sau construcțiile sinonime pot fi înlocuite între ele" [Avram, 1997, p. 471]. Între cele două tipuri de sinonimie gramaticală există deosebiri. În opinia aceleiași autoare *sinonimia morfologică* „este implicată în mod necesar în studiul categoriilor și al speciilor care au mai mult de o realizare formală sau al formelor paralele" [*ibidem*].

Cercetătoarea El. Dănilă definește sinonimia morfologică pornind de la obiectul de studiu al compartimentului ce vizează flexiunea cuvintelor. În cazul sinonimiei morfologice se atestă discrepanțe între două sau mai multe structuri morfologice, apte a transmite aceeași informație sau categorie gramaticală și subordonate principiului comutabilității. În variate ambianțe este posibil a reda o informație semantică identică, asociată unei anumite informații categoriale [Dănilă, 2006, p. 20]. Din acest punct de vedere, *sinonimia morfologică* sugerează ideea *redundanței*, dată fiind varietatea mărcilor pentru aceeași categorie gramaticală. Dimpotrivă, *sincretismul* gramatical ce i se opune este unul dintre mijloacele economiei în limbă, deoarece o singură marcă exteriorizează mai multe categorii.

BDD-A20722 © 2012 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:38 UTC)

În accepția Luminiței Hoarță-Lăzărescu sinonimele morfologice sunt cuvinte ce comportă organizare morfematică diferită sau mijloace formale deosebite prin care se transmite aceeași informație gramaticală de tip categorial [Hoarță-Lăzărescu, 1999, p. 21]. Sunt stabilite două grade ale sinonimiei morfologice, în funcție de identitatea sau non-identitatea informației semantice atribuite unităților între care există raporturi sinonimice de tip morfologic:

– *sinonime morfologice de gradul I,* a căror organizare morfematică se deosebește, pe când informația gramaticală, categorială și cea semantică sunt identice;

– *sinonime morfologice de gradul II,* diferite în plan morfematic și semantic, dar identice la nivelul informației gramaticale categoriale.

În unele studii sinonimia morfologică este ilustrată prin intermediul formelor de viitor, ce desemnează o informație categorială identică: voi zice / o să zic / am să zic etc. sau al formelor concurente de imperfect indicativ, condițional perfect și conjunctiv perfect. Iată câteva mostre concludente: „Dacă *nu murea* pe neașteptate, *ar fi fost* altfel" [Călinescu, 2000, p. 33] / Dacă n-ar fi murit, ar fi fost altfel / Să nu fi murit, ar fi fost altfel; *„Dacă-l aduceam* la vreme la îngerașul meu, azi *ar fi trăit*" [Călinescu, 2000, p. 79] / Dacă l-aș fi adus... / Să-l fi adus...; „Dacă *n-ar fi retras* actele de la judecătorie, *ar fi fost* totul atât de bine!" [Busuioc, 1981, p. 252] / *Să nu fi retras* actele... / *Dacă nu retrăgea* actele...

În cazul *sinonimiei sintactice*, „mult mai variată decât cea morfologică", sunt pertinente relațiile sinonimice între „construcțiile mai mult sau mai puțin echivalente și concurente" [Avram, 1997, p. 471; Lăzărescu, 1994, p. 36-38]. Au fost formulate o serie de definiții ale *sinonimelor sintactice* [Șendel's, 1970; Jilin, 1974; Vlasova, 1982], identificate uneori cu sinonimele *funcționale*. În rolul celor din urmă pot fi întrebuințate orice unități de limbă, capabile să îndeplinească aceeași funcție sintactică [Lekant, 1980, p. 37]. Potrivit concepției cercetătorului V. Kononenko, *sinonimele sintactice* reprezintă construcții diferite din punct de vedere structural, ce se caracterizează printr-un conținut apropiat și sensuri gramaticale asemănătoare și care ocupă poziții sintactice identice [Kononenko, 1970, p. 19-20].

În numeroase studii sunt puse în evidență criterii similare ce implică sinonimia sintactică, bunăoară: a) *comunitatea conținutului semantic / lexical* [Brițân, 1980, p. 8]; b) *sensul gramatical invariant,* generat de raporturile sintactice omogene [Jilin, 1974, p. 12]; c) *structura alomorfă* a acestora [Suhotin, 1960, p. 22]. Sunt reliefate pregnant discrepanțele structurale ale sinonime-

BDD-A20722 © 2012 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:38 UTC)

lor sintactice [Briţân, 1980]. Acest criteriu serveşte pentru a demonstra, spre exemplu, sinonimia unor tipuri de construcţii (participiale, infinitivale ş.a.) în corelaţie cu subordonatele respective sau a sintagmelor nominale prepoziţionale în raport cu variate construcţii ce includ moduri nepersonale şi cu unele tipuri de subordonate. Asemenea sinonime posedă unele particularităţi la nivelul propoziţiei şi al frazei, ceea ce a oferit prilejul de a le comenta cu lux de amănunte [Lăzărescu, 1994, p. 36-38; Lekant, 1978, p. 10-18; Lekant, 1980]. Sunt de amintit unele studii în care se relevă sinonimia între diverse construcţii infinitivale şi subordonatele corespunzătoare (completive, atributive, circumstanţiale) în diverse idiomuri [Saenko, 1984, p. 75-90; p. 108-182].

Caracterul alomorf al formaţiunilor în cauză nu exclude comunitatea sensului gramatical şi lexical – idee promovată în unele lucrări [Şendel's, 1970], ajungându-se la afirmaţii vădit exagerate, conform cărora sinonimele sintactice ar reprezenta un paralelism gramatical deplin [Kovtunova, 1955, p. 115-142; Poalelungi, 1965, p. 645-656]. Însă paralelismul gramatical exclude, din start, diferenţierea stilistică a formaţiunilor respective; or, sinonimele sintactice, mai cu seamă *sinonimele contextuale,* redau, de obicei, nuanţe semantico-stilistice suplimentare.

În opinia Iuliei Vlasova sinonimele gramaticale (sintactice) pot fi definite în baza câtorva criterii relevante: comunitatea semnificatului complex, divergenţa structurală, asemănarea valorii sintactice ş.a. Comunitatea valorii sintactice este întemeiată pe capacitatea structurilor sinonime de a exprima aceleaşi relaţii semantico-sintactice, morfologico-sintactice şi sintactice propriu-zise şi pe identitatea funcţională a acestora. În dezacord cu unii lingvişti, Iu. Vlasova este de părerea că substituirea reciprocă a sinonimelor semnalate nu este o condiţie, ci, mai degrabă, o consecinţă a sinonimiei sintactice [Vlasova, 1982, p. 13-45].

Luând în considerare doar unul dintre criteriile menţionate, bunăoară similitudinea conţinutului lexical, nu vom reuşi să examinăm toate mijloacele posibile de redare a acestuia. Prin urmare, se impune necesitatea de a evidenţia comunitatea semnificaţiilor gramaticale proprii unităţilor sinonime: se vor stabili trăsăturile lor formale şi de conţinut. Totodată, identitatea / asemănarea sensului gramatical al formaţiunilor în cauză nu implică obligatoriu un paralelism gramatical complet.

Sinonimele sintactice (respectiv, cele funcţionale) constituie, de fapt, o unitate a trăsăturilor comune şi a celor diferenţiale. Particularitatea semnalată îşi găseşte expresie atât între unităţile aceluiaşi nivel, cât şi între elementele ce

BDD-A20722 © 2012 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:38 UTC)

aparțin unor niveluri diferite, bunăoară între două părți de propoziție, între două propoziții, între o parte de propoziție și o propoziție etc. [Avram, 1997, p. 472-475; Toma, 1996, p. 275-276].

Sprijinindu-se pe *echivalența funcțională,* formațiunile în cauză sunt raportate la același sens gramatical invariant, constituind variante ale unei *structuri de adâncime*. În aprecierea unor savanți de seamă, sinonimele sintactice atestă identitatea structurilor de adâncime, deosebindu-se de structurile de suprafață [Barhudarov, 1974, p. 25-34]. Explicând sinonimia sintactică în termenii analizei transformaționale, cercetătorii susțin că unei singure structuri de adâncime îi corespund mai multe structuri de suprafață. În felul acesta, observă G. Pană Dindelegan, „existența unei singure structuri de adâncime este «răspunzătoare» pentru echivalența semantică a structurilor de suprafață", astfel încât „sinonimia sintactică, fenomen în exclusivitate al structurii de suprafață, este deci efectul regulilor de transformare" [Pană Dindelegan, 1974, p. 269]. Sunt pertinente exemplele:

(1) „Noroiul era mai cleios. Bologa simțea *cum îi tremură* genunchii" [Rebreanu, 1972, p. 52] / Bologa simțea *tremurându-i* genunchii;

(2) „Nu exista la noi în universitate o astfel de atmosferă *care să știrbească* în vreun fel libertatea cuiva" [Preda, 1990, p. 166] / ...o astfel de atmosferă *care ar putea să știrbească* libertatea / ...o astfel de atmosferă *care ar știrbi* libertatea cuiva;

(3) „Că fiind ucenic al părintelui arhimandrit Ifrim vraciul, *umblu* în această sfântă zi *căutând* două ierburi: omag și fumul pământului" [Sadoveanu, 1981, p. 36] / ...*umblu să caut* două ierburi / ...*umblu și caut* două ierburi...;

(4) „Țăranii, de unde odinioară *umblau s-o cumpere* ei, acum cer să fie parcelată între dânșii gratis" [Rebreanu, 1957, p. 269] / Țăranii ...*umblau pentru a o cumpăra*...;

(5) „Deci, având poruncă *să-l înfățișeze* pe mezin la curte chiar a doua zi luni..." [Sadoveanu, 1981, p. 104) / Deci, având porunca *de a-l înfățișa* pe mezin...;

(6) „Se auzea noaptea *strigată* în somn..." [Preda, 1995, p. 40] /Auzea noaptea *că o strigă* în somn / Auzea noaptea *cum o strigă* în somn / Auzea noaptea *strigând-o* în somn;

(7) „Lasă-l să mai răsufle, Victore, *că l-ai asasinat!*" [Rebreanu, 1957, p. 43] / Lasă-l să mai răsufle că îl *poți asasina!* / Lasă-l să mai răsufle că îl *vei asasina!*

BDD-A20722 © 2012 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:38 UTC)

Comparând frazele de mai sus, remarcăm multiple anturaje în care modurile nepersonale (participiul, gerunziul ș.a.) și cele personale (indicativul, conjunctivul, condiționalul ș.a.) se pretează înlocuirii reciproce, în anumite condiții [Oglindă, 2002, p. 54-56].

La nivelul propoziției și al frazei, în această privință se distinge conjunctivul, ca *un mod al subordonării*, care, „exprimând clar opozițiile de persoană și de număr, *...a ajuns să înlocuiască mai peste tot infinitivul dependent de un verb... sau dependent de o expresie verbală impersonală*" [Constantinescu-Dobridor, 2001, p. 153]. În opinia lingvistului Gh. Constantinescu-Dobridor, grație numeroaselor traduceri din limbile în care infinitivul este larg răspândit (franceză, germană, rusă ș.a.), infinitivul „a fost reanimat", recăpătându-și parțial pozițiile.

Astfel, în ambianța verbelor *sentiendi* (a auzi, a vedea, a simți ș.a.), indicativului din subordonata completivă poate să-i ia locul gerunziul, ca în exemplul (1) (simțea *cum îi tremură* genunchii / simțea *tremurându-i* genunchii); participiul este substituibil prin indicativ sau gerunziu (Se auzea *strigată*/ Auzea *cum o strigă* / Auzea *strigând-o)*, ca în exemplul (6). În postpoziția verbelor *movendi* (*a umbla, a merge* ș.a.) gerunziul este înlocuit prin indicativ, intercalându-se conjuncția copulativă *și* (umblu *căutând* / umblu *și caut*) sau prin conjunctiv, dacă nuanța finală prevalează. Conjunctivul este concurat de infinitivul cu valoare finală și atributivă, ca în mostrele (4), (5) sau prin condițional (2) în cadrul subordonatei atributive. În exemplul (7) perfectul indicativ *l-ai asasinat* este folosit transpozitiv într-o ipostază neobișnuită, fapt care dezvăluie transformările conținând infinitivul în componența unei sintagme predicative – îl *poți asasina* – sau viitorul indicativ – îl *vei asasina.*

Cele ilustrate pun în lumină unele premise ale substituirii unor moduri verbale prin altele, în cadrul variatelor structuri sintactice, bunăoară similitudinea conținutului lexical și a sensului gramatical, identitatea de ordin funcțional, comunitatea raporturilor realizate etc.

În legătură cu cele relatate, ținem să comparăm următoarele concepte: *sinonimie sintactică, sinonimie funcțională, echivalență funcțională, substitute, paralelism gramatical.* Unii savanți identifică *sinonimia funcțională* și *echivalența funcțională,* pe când alți specialiști în materie le deosebesc. De notat că noțiunile evidențiate sunt fundamentate pe criterii asemănătoare, unul esențial fiind *substituirea reciprocă* a sinonimelor menționate în aceleași poziții sintactice [Gladrov, 1985; Isenbaeva, 1985].

Conceptul *echivalență* se referă la transformarea unui model în altul, echivalent celui dintâi; orice posibilitate de a înlocui o structură prin alta, si-

BDD-A20722 © 2012 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:38 UTC)

milară semantic, gramatical şi funcţional, se consideră drept un rezultat al *echivalenţei* [Saenko, 1984; Sveşnikova, 1987]. În cadrul unităţilor sintactice (propoziţii, fraze), atât cuvintele aparte, cât şi propoziţiile sunt folosite în componenţa construcţiilor echivalente. Cercetătoarea I. Arnol'd observă că în sintaxă *sinonimia* corespunde, în principiu, *echivalenţei* [Arnol'd, 1976, p. 16-17].

Conceptul reliefat este analizat din perspectivă semiotică, logică etc. Spre exemplu, savantul rus Iu. S. Stepanov delimitează echivalenţa *după denotat* şi echivalenţa *după semnificat*. În primul caz formaţiunile reprezintă *perifraze*, pe când cele din urmă constituie *transformări* [Stepanov, 1981, p. 138-139]. Acelaşi autor examinează *echivalenţa* din punctul de vedere al identităţii semnelor lingvistice. Atunci când semnele (cuvinte, sintagme etc.) ocupă o poziţie identică, este cu putinţă înlocuirea reciprocă a acestora; în situaţia dată toate unităţile, în ansamblu, şi anturajul lor rămân identice [Stepanov, 1970, p. 101-103].

Echivalentele funcţionale sunt capabile să exteriorizeze raporturi asemănătoare, caracterizându-se prin comunitatea înţelesului gramatical şi realizarea aceloraşi funcţii în propoziţie sau în frază, ceea ce le apropie de *sinonimele gramaticale*. Spre exemplu, prof. V. Marin este de părerea că echivalenţa funcţională reprezintă un caz special de sinonimie gramaticală [Marin, 1988, p. 6-10]. Deşi conceptele comentate mai sus nu sunt întotdeauna demarcate, corelaţia dintre ele nu este univocă. Este important de reţinut că *orice sinonimie reprezintă echivalenţă, însă nu orice echivalenţă dezvăluie sinonimia.* În opinia cercetătorului S. G. Saenko sinonimia este întemeiată pe identitatea sensului gramatical al semnelor lingvistice, iar domeniul semantic cuprinde, alături de mijloacele de exprimare a sensului de care dispune limba în cauză, sfera obiectelor denotate. După cum susţine savantul, acest argument nu este suficient pentru a caracteriza orice sinonimie drept echivalenţă [Saenko, 1984, p. 33]. În legătură cu cele semnalate, specialiştii în materie relevă cadrul sintactico-semantic al *sinonimiei funcţionale* [Isenbaeva, 1985], determinat graţie raporturilor similare şi a factorilor de ordin contextual.

Reputata germanistă E. I. Gulâga defineşte *sinonimele funcţionale* drept unităţi diferite din punct de vedere structural ce aparţin aceluiaşi nivel de limbă sau unor niveluri diferite. Asemenea unităţi coincid din punctul de vedere al funcţiilor sintactice şi al conţinutului lexical, deşi sensul gramatical şi dimensiunea lor se pot deosebi [Gulâga, 1971, p. 137]. În numeroase limbi drept echivalente / sinonime funcţionale sunt calificate anumite părţi de propoziţie, construcţii infinitivale, gerunziale ş.a., în raport cu subordonatele corespunzătoare.

BDD-A20722 © 2012 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:38 UTC)

În baza conceptului *echivalență* sunt definite atât sinonimele (sintactice și funcționale), cât și *substitutele*. Cele din urmă nu trebuie confundate cu sinonimele sintactice, întrucât nu atribuie noi nuanțe de sens, ci, în modul cel mai general, indică unitatea substituită [Saenko, 1984, p. 32]. Astfel, *substitutele* constituie unități ale propoziției sau ale frazei ce denotă aceeași distribuție și îndeplinesc aceeași funcție sintactică. Unul dintre substitute posedă semnificație nulă, fiind apt a înlocui orice segment al propoziției sau al frazei, preluându-i caracteristicile [Pinchon, 1972, p. 1-2].

Într-un cadru mai amplu, *substituția* poate fi examinată drept o modalitate de reliefare a unor „deosebiri de organizare internă a enunțurilor" și ca procedeu de cercetare lingvistică. Cunoscuta sintaxistă V. Guțu Romalo semnalează că, în cazul *substituției,* sunt cuprinse *„clase* de echivalență a diverșilor termeni... *compatibili* în același context sau în aceleași tipuri de contexte" [Guțu Romalo, 1973, p. 25].

Paralelismul gramatical se manifestă prin identitate funcțională, comunitatea sensului gramatical și a raporturilor redate de unitățile componente ale formelor și structurilor gramaticale. În corelație cu fenomenul menționat, vom deosebi și *sinonimele structurale* – formațiuni care posedă trăsături diferențiale slab sesizate din punct de vedere semantico-gramatical.

Într-un studiu mai vechi al cercetătorului Gh. Poalelungi, se face referire la termenii *echivalență, paralelism, identificare, corespondență, substituire,* sinonimele gramaticale fiind definite drept formațiuni ce denotă „un deplin paralelism gramatical și care se deosebesc numai prin acele elemente care reprezintă înțelesul gramatical dat" [Poalelungi, 1960, p. 346]. Sensurile gramaticale comune și principiul comutabilității sunt criterii pertinente ale sinonimiei vizate [Poalelungi, 1960, p. 349].

Din cele remarcate *supra,* se desprind câteva tangențe, dar și discrepanțe între noțiunile analizate. În ansamblu, *sinonimelor gramaticale* (de ex., *sintactice*) le sunt proprii câteva trăsături definitorii:

– afinitate semantică și conținut lexical comun;
– comunitatea sensului gramatical;
– identitate funcțională;
– asemănarea raporturilor exteriorizate;
– divergențe de ordin structural;
– nuanțe semantico-stilistice suplimentare;
– pertinența unor trăsături distinctive;

BDD-A20722 © 2012 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:38 UTC)

– substituirea reciprocă a unităţilor sinonimice, ca rezultat al valorilor semantice şi gramaticale similare.

Echivalentele funcţionale comportă, la rândul lor:

– similitudinea raporturilor gramaticale;

– valoare invariantă, drept condiţie a echivalenţei funcţionale;

– conţinut lexical comun;

– comunitatea sensului gramatical;

– identitate funcţională;

– însuşirea de a putea fi înlocuite reciproc.

Sinonimele funcţionale au multiple particularităţi:

– structura şi sensul gramatical se pot deosebi;

– aparţin, de regulă, unuia şi aceluiaşi nivel de limbă (sau unor niveluri diferite);

– au un conţinut lexical comun;

– demonstrează identitate funcţională;

– dimensiunile formaţiunilor în cauză pot să nu coincidă;

– sunt substituibile reciproc.

Substitutele se evidenţiază prin câteva trăsături:

– în mod general, desemnează unitatea substituită;

– au aceeaşi distribuţie în componenţa propoziţiei sau a frazei;

– sunt identice din punct de vedere funcţional;

– înlocuiesc orice fragment al propoziţiei, atribuindu-şi caracteristicile acestuia.

Sunt lesne de observat unele tangenţe între conceptele menţionate: coincidenţa funcţiilor îndeplinite în propoziţie sau frază; similitudinea sensului lexical şi gramatical; posibilitatea substituirii reciproce. În baza celor reliefate, se impun câteva concluzii:

– Pe de o parte, simbioza trăsăturilor similare şi a celor diferenţiale nu duc, implicit, la identitatea structurală a formaţiunilor sinonimice; nu coincid întru totul nici valorile stilistice ale acestora.

– Pe de altă parte, echivalenţa funcţională a sinonimelor sintactice şi a celor funcţionale facilitează substituirea lor reciprocă.

– Un rol important îi revine anturajului sintactic care face posibilă întrebuinţarea transpozitivă a modurilor şi concurenţa lor în calitate de echivalente sau sinonime funcţionale.

BDD-A20722 © 2012 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:38 UTC)

– Nu este justificat să punem semnul egalităţii între toate conceptele în discuţie, deoarece ele nu se suprapun. Spre exemplu, *substitutele*, apte a înlocui orice secvenţă a propoziţiei / frazei, preluându-le trăsăturile particulare, se vor deosebi de *sinonimele sintactice* din motivul că cele din urmă posedă frecvent semnificaţii stilistic marcate. Asemenea structuri nu s-ar putea folosi în locul oricărui fragment al propoziţiei / frazei, ci doar al formaţiunilor apropiate semantic, lexical, gramatical şi funcţional, care, de regulă, se deosebesc structural.

– Între *sinonimia sintactică* şi *echivalenţă* există un raport neunivoc, iar *substitutele*, asemenea *echivalentelor funcţionale* şi *sinonimelor funcţionale*, sunt întemeiate pe *echivalenţă*. Echivalentele funcţionale nu presupun obligatoriu deosebiri flagrante de ordin stilistic, dar varierea acestora oferă prilejul de a evita carenţele în exprimare şi de a selecta forma adecvată în ambianţa potrivită. Credem că toate fenomenele fundamentate pe echivalenţă duc, inevitabil, la concurenţa unităţilor de limbă, capabile să redea o multitudine de semnificaţii.

Referinţe bibliografice

1. Арнольд, 1976 = Ирина Владимировна Арнольд, *Эквивалентность как лингвистическое понятие,* în „Иностранные языки в школе", № 16, 1976, с. 11-18.
2. Avram, 1997 = Mioara Avram, *Gramatica pentru toţi*, Editura Humanitas, Bucureşti, 1997.
3. Бархударов, 1974 = Леонид Степанович Бархударов, *О поверхностном и глубинном синтаксисе*, în „Иностранные языки в школе", № 1, 1974, с. 25 -34.
4. Брицын,1980 = Виктор Михайлович Брицын, *Сопоставительное исследование синтаксических синонимов в русском и украинском языках*, Наукова думка, Киев, 1980.
5. Busuioc, 1981 = Aureliu Busuioc, *Scrieri alese*, Editura Literatura Artistică, Chişinău, 1981.
6. Călinescu, 2000 = George Călinescu, *Enigma Otiliei*, Editura Cartex, Bucureşti, 2000.
7. Constantinescu-Dobridor, 2001 = Gheorghe Constantinescu-Dobridor, *Gramatica limbii române*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2001.
8. Dănilă, 2006 = Elena Dănilă, *Probleme de sinonimie morfologică în limba română*, în „Philologica Jassyensia", an. II, nr. 2, 2006, p. 17-24.
9. Гладров, 1985 = Вольфганг Гладров, Вопросы функциональной эквивалентности в сопоставительной лингвистике, în „Русский язык за рубежом", № 6, 1985.

BDD-A20722 © 2012 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:38 UTC)

10. Гулыга, 1971 = Елена Владимировна Гулыга, *Теория сложноподчинённого предложения в современном немецком языке,* Высшая школа, Москва, 1971.
11. Guţu Romalo, 1973 = Valeria Guţu Romalo, *Sintaxa limbii române. Probleme şi interpretări*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1973.
12. Hoarţă-Lăzărescu, 1999 = Luminiţa Hoarţă-Lăzărescu, *Sinonimia şi omonimia gramaticală în limba română,* Editura Cerni, Iaşi, 1999.
13. Исенбаева,1985 = Галина Ивановна Исенбаева, *Синтактико-семантические пределы функциональной синонимии (на материале выражения обстоятельственного значения в современном французском языке)*, (АКД), Москва, 1985.
14. Жилин, 1974 = Иван Михайлович Жилин, *Синонимика в синтаксисе современного немецкого языка*, Кубанский государственный университет, Краснодар, 1974.
15. Ковтунова, 1955 = Ирина Ильинична Ковтунова И. И., *О синтаксической синонимике*, în „Вопросы культуры речи", выпуск 1, Издательство АН СССР, Москва, 1955, с. 115-142.
16. Кононенко, 1970 = Виталий Иванович Кононенко, *Синонимика синтаксических конструкций в современном русском языке*, Киев, 1970.
17. Lăzărescu, 1994 = Luminiţa Lăzărescu, *Structuri sintactice sinonime în limba română*, în „Revistă de lingvistică şi ştiinţă literară", nr.3, 1994, p. 36-38.
18. Лекант, 1978 = Павел Александрович Лекант, *О явлениях синтаксической синонимии в структуре простого предложения, Слово и словосочетание как компоненты структуры предложения*, în „Лингвистический сборник", выпуск 12, Москва, 1978, с. 10-18.
19. Лекант, 1980 = Павел Александрович Лекант, *Об изучении синонимии в простом предложении,* în „Проблемы учебника русского языка как иностранного. Синтаксис", „Русский яззык", Москва, 1980.
20. Marin, 1988 = Vitalie Marin, *Elemente de stilistică gramaticală*, „Lumina", Chişinău, 1988.
21. Oglindă, 2002 = Emilia Oglindă, *Sinonimia funcţională şi concurenţa modurilor*, în „Anale ştiinţifice ale U.S.M.", Seria „Ştiinţe filologice", vol. II, Chişinău, 2002, p. 54-56.
22. Pană Dindelegan, 1974 = Gabriela Pană Dindelegan, *Sintaxa transformaţională a grupului verbal în limba română,* Editura RSR, Bucureşti, 1974.

BDD-A20722 © 2012 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:38 UTC)

23. Pinchon, 1972 = Jean Pinchon, *Les pronoms adverbiaux **en** et **y**. Problèmes généraux de la représentation pronominale*, Droz, Génève, 1972.
24. Poalelungi, 1960 = Gheorghe Poalelungi, *Sinonimia gramaticală*, în „Studii şi cercetări lingvistice. Omagiu lui Al. Graur cu prilejul împlinirii a 60 de ani", Bucureşti, 1960, p. 645-656.
25. Preda, 1990 = Marin Preda, *Cel mai iubit dintre pământeni*, vol. 1, Editura Literatura Artistică, Chişinău, 1990.
26. Preda, 1995 = Marin Preda, *Moromeţii*, vol.1, Editura 100 + 1 Gramar, Bucureşti, 1995.
27. Rebreanu, 1957 = Liviu Rebreanu, *Răscoala*, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă, Bucureşti, 1957.
28. Rebreanu, 1972 = Liviu Rebreanu, Pădurea spânzuraţilor, Editura Minerva, Bucureşti, 1972.
29. Sadoveanu, 1981 = Mihail Sadoveanu, Fraţii Jderi, vol. 1, Editura Minerva , Bucureşti, 1981.
30. Саенко, 1984 = Сергей Григорьевич Саенко, *Функционально-эквивалентностные особенности предложного инфинитива в современном французском языке*, (Канд. дисс.), Киев, 1984.
31. Свешникова, 1987 = Татьяна Николаевна Свешникова, *Глагольные и именные конструкции, эквивалентные конъюнктивным, в современном румынском языке*, (АКД), Москва, 1987.
32. Шендельс, 1970 = Евгения Иосифовна Шендельс, *Многозначность и синонимия в грамматике*, „Высшая школа", Москва, 1970.
33. Степанов, 1971 = Юрий Сергеевич Степанов, *Семиотика*, Наука, Москва, 1971.
34. Степанов,1981 = Юрий Сергеевич Степанов, *Имена. Предикаты. Предложения. Семиологическая грамматика*, Наука, Москва, 1981.
35. Сухотин, 1960 = Виктор Петрович Сухотин, *Синонимика синтаксических конструкций в современном русском языке*, Москва, 1960.
36. Toma, 1996 = Ion Toma, *Limba română contemporană. Privire generală*, Bucureşti, 1996.
37. Власова, 1982 = Юлия Николаевна Власова, *Проблемы синтаксической синонимии в современном английском языке,* (Докт. дисс.), Ростов-на-Дону, 1982.

BDD-A20722 © 2012 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:38 UTC)